

Tonje dekorerte en kjole til himmelfesten, med ett hjerte for hver dag Aurora levde. Denne esken inneholder rester fra hjertene som ble sydd på kjolen.

Aurora lever videre gjennom minnene

Da Tonje V. Dybedahl og Mads Mortensen mistet datteren Aurora etter bare 23 dager, ble minnene de hadde skapt med henne svært viktige i livet som skulle leves videre. – For mange foreldre blir en minnebok om barnet noe av det kjæreste de har, forteller sykepleier Kari Lowzow.

Tekst: Kristiane M. Hansson
Foto: Privat

14. desember 2010 tropper foreldreparet Tonje og Mads opp på nyfødt intensivavdelingen ved Ullevål sykehus bærende på en stor eske. De skal overrekke en gave til de ansatte ved avdelingen. Innholdet er verdifullt for dem. I fremtiden vil det bli verdifullt også for andre foreldre som skal gjennomgå tøffe dager med sitt syke eller døende barn. Oppi kassen ligger det hobbymateriell for mange tusen kroner; glansbilder, stempler, klistremerker, vakkert papir, tegnesaker, bøker og lignende. Alt sammen med ett formål; å hjelpe foreldre som mister barn til å skape verdifulle minner om den korte tiden de får med barnet. I tillegg har de to foreldrene et ønske om å gi noe tilbake til personalet

som hjalp dem gjennom den vanskeligste tiden i deres liv, fra datteren Aurora ble født og til hun døde 23 dager senere. Alt som er i esken, er kjøpt inn med gaver fra Auroras himmelfest (begravelse). Dette er de to foreldrenes kreative måte å vise sin takknemlighet på. Det blir et sterkt og givende møte med leder for nyfødt intensiv Sverre Medbøe, seksjonsleder Sissel Mathisen og sykepleier Kari Lowzow. I tillegg til gaveoverrekkelsen snakker de om Aurora, om tiden på Ullevål og hvordan de jobbet sammen for å skape minner om Aurora som Tonje og Mads kunne ha med seg videre etter hun døde.

Vanskelig svangerskap

Historien om gaveoverrekkelsen starter cirka et og halvt år tilbake i tid. Tonje og Mads venter sitt første barn – en jente. Men forventningen og gleden over barnet blir raskt snudd til usikkerhet og fortvilelse. Allerede fra første ultralyd blir det klart at alt ikke er som det skal, og resten av svangerskapet preges av bekymringer og frustrasjon over det de opplevde som mangelfull oppfølging fra Ullevåls side. 14. august 2009 kommer Aurora til verden med keisersnitt. På forhånd fikk de beskjed om at det kunne hende barnet ikke ville være i live etter fødselen. Tonje ble derfor ikke bedøvet helt, slik at hun fikk være våken og kunne se barnet sitt med en gang. Men Aurora var i levende live da hun kom ut, hun skrek høyt og så ut som en normal liten baby. Dessverre var hun svært syk med hydrocephalus (vannhode), annen alvorlig misdannelse i hjernen og hun kunne ikke svelge. De nybakte foreldrene visste nå at datteren bare ville overleve noen dager. Det var så altfor kort tid, men ved hjelp av Kari Lowzow og de andre ansatte ved Ullevål, familie og venner, samt egen kreativitet klarte Tonje og Mads og skape 23 vakre, innholdsrike og minneverdige dager med datteren sin.

Minnebok

– Oppfølgingen under svangerskapet stod i sterkt kontrast til hvordan vi ble møtt i tiden etter Aurora ble født. Vi er utrolig takknemlige for den støtten og varmen vi ble møtt med, og da særlig sykepleier Kari, som var vår kontaktperson. Det at hun hele veien stimulerte oss til å skape minner om Aurora, skulle vise seg og bli viktigere for oss enn vi klarte å se da, forteller Mads. På sykehuset ble det tatt bilder av henne, samt avtrykk av føtter og hender. I tillegg ble det laget en minnebok der alle typer minner fra datteren ble samlet. Her skrev de ansatte om hva som var blitt gjort med Aurora, som for eksempel at hun hadde badet, eller at hun hadde vært på tur ute sammen med pappa og mamma.

Hjelper oss til å huske

Sykepleier Kari Lowzow forteller at grunnen til at de oppfordrer til å skape minner er svært enkel; det hjelper oss til å huske!

- I en periode i livet hvor alt er snudd på hodet, enten det er fordi foreldrene har et barn innlagt på intensiv, eller de har mistet barnet, så befinner foreldrene seg i en krisesituasjon. Veldig få har planlagt et opphold på nyfødt intensiv. Vi er alle forskjellig utrustet til å takle slike kriser, men felles for de fleste er at de opplever at de får så mye informasjon som skal bearbeides og absorberes slik at hodet blir litt fullt. Da kan det også være vanskelig å rekonstruere hendelser eller opplevelser man ønsker å hente frem igjen senere, forklarer hun. På avdelingen prøver de å lage ”happeninger” som bryter med det hverdagslige livet på intensivavdelingen. Disse ”happeningene” blir knagger som gjør det lettere for foreldrene å huske detaljer rundt barnet, nettopp fordi de skiller seg ut fra alt det andre de opplever hos oss. Hendelsene blir dokumentert med bilder og tekst i en bok som tilhører barnet.

Et bevis på barnet som har levd

– Jeg oppfordrer foreldrene til å skrive i boken. Jeg oppfordrer også alle andre som besøker dem til å skrive en hilsen. Sykepleierne er flinke til å skrive. Jeg vet at boken har stor betydning for foreldrene og søsken. Den er også viktig når barnet overlever, ikke minst for barnet selv. Da kan boken brukes til å forklare livsløpet til barnet og gi forklaring på hvorfor barnet for eksempel har et arr på halsen eller magen. Vi prøver med enkle midler å gjøre bøkene så ”barnevennlige” som mulig med lyse farger, klistermerker, utstansede figurer og bilder. Andre minner som også blir satt inn i boken er fotavtrykk, en elektrode som barnet har brukt, solbriller ved lysbehandling og gjerne også en liten hårløkk. Her er det bare å bruke kreativiteten. Etter som tiden går og når foreldrene er klare for det, kommer ofte behovet for å se tilbake og ta innover seg det som hendte da de var hos oss. Da kan boken være til stor hjelp. I sitt eget tempo kan de gjenoppfriske detaljer og opplevelser som er dokumentert. Minneboken forandrer seg ikke slik minnet vårt ofte gjør, forklarer den erfarne sykepleieren.

For noen av dem som mister barna sine blir denne boken spesielt viktig. Gjennom årenes løp har Kari fulgt opp mange foreldre, og har fått mulighet til å se igjen noen av disse bøkene. Enkelte er så slitt og det er tydelig at de har blitt bladd mye i. Noen foreldre sier

Tonje og Mads klistret klistremerker utenpå kisten og oppi den la de forskjellig utstyr til den videre ferden til "Sommerlandet", bl.a. flere prinsessekroner hvis hun skulle rote noen bort, hjemmelagd sengesett med håndavtrykk formet som et hjerte, stjernekkert, tegning fra far, bamse og brev. – Det var viktig for oss å gjøre det på vår måte. At vi fikk brukt kreativiteten vår, forteller Tonje.

Velkommen som medlem!

Landsforeningen uventet barnedød er en medlemsorganisasjon. Alle som mister sitt barn eller barnebarn, nevø eller niese uventet i mors liv, ved fødselen eller i de første leveårene kan melde seg inn i foreningen. Andre kan være støttemedlemmer. Medlemskap koster kr. 400, og støttemedlemskap koster kr. 300. Tegn medlemskap online på www.lub.no.

at boken er noe av det kjæreste de har, men også det eneste håndfaste og konkrete beviset de har på at barnet de har mistet faktisk har eksistert. Dermed blir den ekstra verdifull.

Hjemme med Aurora

– Det viktigste sykehuset gjorde for oss i forhold til minner, var å la oss bestemme over Auroras liv. Mads og jeg er et kreativt par som fikk brukt oss selv hele den korte tiden hun levde. Vi fikk også "lov" til å ha med Aurora hjem. Vi skulle få være en familie i vårt eget hjem. Kari kom heller hjem til oss slik at vi har mange av minnene her i vår egen stue, i vår egen hage og i vårt eget nærmiljø. Vi lagde keramikkkopper sammen med gode venner, vi sparte på en hårlokk, og vi målte tær, fingre og kroppen hennes. Vi hadde mye besøk slik at vi skulle rekke å vise frem Aurora til alle vi kjente før hun døde. Vi var på kafé, i butikken, på trilletur, vi hilste på naboene og plukket epler i hagen. I dag er dette gode minner å ha med seg, forteller Tonje.

Himmelfest

Samtidig som de fylte dagene med "hverdagslige ting", levde de "på vent" hele tiden. De planla begravelse og skrev minnetale med Aurora på fanget. Flere ganger trodde de hun skulle dø fra dem, men så levde hun videre enda noen dager til. Å gå sånn og vente på at hun skulle dø, var forferdelig tungt. Derfor opplevde de det som en lettelse da hun døde, følelser som ikke kan ikke forstås av andre enn dem som selv opplever det. 6. september sovnet Aurora inn på mammas bryst.

17. september ble det skapt enda flere minner om Aurora – i hennes egen fantastiske himmelfest. Her var venner og familie samlet i kirken, kisten pyntet, mamma sang og mamma og pappa hadde skrevet hver sin vakre minnetale. Etterpå var det en tilstelning der det ble servert "himmelsk lapskaus". I trærne ble

det hengt opp rosa ballonger med prinsesser på og det ble blåst såpebobler til ære for fantastiske Aurora som hadde forandret livet deres. Det ble et minnerikt farvel med en liten jente.

8. januar 2011 kom Auroras nydelige lillebror, Victor, til verden. Og gjennom navnet hans skal Aurora minnes igjen. Han skal nemlig hete Victor A... Men hva A`en står for forblir en hemmelighet frem til dåpen...

Omslaget på programmet fra Auroras himmelfest

Alle får nå Trygt sove miljø-brosjyren!

Nybakte foreldre får nå brosjyren *Trygt sove miljø for spedbarnet* sammen med *Denne siden opp-bodyen*. Brosjyren ligger inne i body-pakken som deles ut på alle landets fødeavdelinger.

Her gis råd om hvordan spedbarn kan sove trygt og godt både i egen seng og sammen med foreldrene (samsoving).

Målet med brosjyren er å forebygge plutselig spedbarnsdød.

LANDSFORENINGEN
UVENTET BARNEDØD